

MAVZU: MILLIY ADABIYOT VA UNING BUGUNGI KUNDA TUTGAN O'RNINI YOSHLARNING ONGIGA SINGDIRISH

*Qoraqalpog'iston respublikasi,
Qo'ng'iro't tumani politexnikumining
O'zbek tili o'qituvchisi
To'rebayeva sarbinoz baxitovna*

Annotatsiya: Ushbu mavzu yoshlarning milliy adabiyotga bo'lgan qiziqishini oshirish, uning bugungi kunda jamiyatda tutgan o'rnini anglashga yordam berish maqsadida taqdim etilgan. Milliy adabiyot o'z xalqining tarixini, madaniyatini, urf-odatlarini va tilini saqlab qolishda muhim rol o'ynaydi. Mavzuda adabiyotning yoshlar ongiga singdirilishining ahamiyati, uning milliy qadriyatlarni saqlash va rivojlantirishdagi roli, shuningdek, zamonaviy jamiyatda adabiyotning yangi shakllari va imkoniyatlari haqida gapiriladi. Adabiyot nafaqat tilni boyitish, balki ma'naviy-axloqiy qiyofani shakllantirishda ham o'ziga xos ahamiyatga ega. Yoshlarning o'zbek adabiyotiga bo'lgan hurmatini oshirish, uning bugungi kunda jamiyatda qanday ahamiyat kasb etayotganini tushuntirish orqali, ularga milliy adabiyotning qay darajada muhimligini va uning kelajakdagi rivojiga bo'lgan hissasini yetkazish maqsad qilingan.

Kalit so'zlar: Milliy adabiyot, o'zbek adabiyoti, zamonaviy adabiyot, xalq madaniyati, adabiyotning roli, til va madaniyat, adabiyotshunoslik, o'zbek tili, globalizatsiya, adabiyotning rivojlanishi, madaniy meros, adabiy asarlar, she'riyat va proza, ijodkorlar, tilni rivojlantirish.

TOPIC: NATIONAL LITERATURE AND ITS ROLE IN SHAPING THE MINDS OF THE YOUTH IN TODAY'S SOCIETY

Annotation: This topic is presented with the aim of increasing young people's interest in national literature and helping them understand its role in society today. National literature plays an essential role in preserving the history, culture, traditions, and language of a nation. The topic discusses the importance of instilling literature into the minds of the youth, its role in maintaining and developing national values, as well as the new forms and opportunities for literature in modern society. Literature not only enriches language but also plays a significant role in shaping moral and ethical identity. By increasing respect for Uzbek literature and explaining its significance in today's society, the goal is to convey the importance of national literature and its contribution to future development.

Keywords: National literature, Uzbek literature, modern literature, national culture, role of literature, language and culture, literary studies, Uzbek language, globalization, development of literature, cultural heritage, literary works, poetry and prose, authors, language development.

Bugungi kunda dunyo miqyosida globalizatsiya jarayonlari, texnologik yutuqlar va ijtimoiy tarmoqlarning ta'siri ostida turli millatlar o'z madaniyatini, an'alarini va tilini saqlab qolish uchun yangi yo'llar izlamoqdalar. Aynan shu nuqtada milliy adabiyotning roli yanada ortadi. Adabiyot, nafaqat xalqning tilini boyitishda, balki uning madaniy, ma'naviy va axloqiy qadriyatlarini shakllantirishda ham muhim ahamiyatga ega. Xususan, yoshlarning ongiga milliy adabiyotning bugungi kunda tutgan o'rnini singdirish, ularning bu sohadagi bilim va tushunchalarini rivojlantirish zamon talabi bo'lib qolmoqda.

Adabiyot nafaqat tilni boyitadi, balki millatning o'ziga xos tarixiy merosi, an'analari va madaniy qadriyatlarini yoshlar ongiga singdiradi. Bu orqali ular o'z xalqining o'ziga xosligini, dunyoqarashini va axloqiy me'yorlarini anglashadi. Milliy adabiyot o'zining o'ziga xos til va uslub orqali avlodlar o'rtasida ko'priq quradi, qadriyatlarni yangi avlodlarga etkazadi. Shu bois, yoshlarni milliy adabiyot bilan tanishtirish va ularni bu sohada bilimli qilish, nafaqat ular uchun, balki jamiyatning kelajagi uchun ham juda muhimdir.

Bugungi kunda texnologik yangiliklar va ijtimoiy tarmoqlarning yordamida adabiyotga yangicha yondashuvlar, interaktiv platformalar orqali yoshlarni adabiyotga qiziqtirishning yangi usullari paydo bo'lmoqda. Ushbu jarayon orqali milliy adabiyotni yanada boyitish, uni yoshlar orasida yanada kengroq targ'ib qilish va xalqning madaniy boyliklarini saqlab qolishning samarali yo'llarini topish mumkin. Yana bir muhim jihat, milliy adabiyotning yoshlar ongiga singdirilishi orqali, ularning fikrlash doirasi kengayadi, dunyoqarashi yuksaladi va milliy identifikatsiya mustahkamlanadi. Shunday qilib, adabiyot bugungi jamiyatda til, madaniyat va axloqning mustahkam poydevori sifatida o'zining ahamiyatini yanada oshirmoqda.

Milliy adabiyotning roli va yoshlar ongiga singdirish

Milliy adabiyot – bu har bir xalqning tarixiy xotirasi, uning kelajakdagi yo'lini belgilovchi asosiy omildir. O'zbek milliy adabiyoti o'zining uzun tarixiga ega bo'lib, xalqning og'zaki va yozma ijodining eng yuqori namunalari o'zida mujassam etadi. Adabiyot, yirik ijodkorlarining asarlari orqali xalqning ma'naviy dunyosini, dard va quvonchlarini, orzu-umidlarini yoritib beradi. O'zbek adabiyotining nuri va kuchi uning tiliga, uslubiga, dostonlari va she'riy asarlariga to'liq aks etadi. Har bir asar o'zbek xalqining bir davrdagi ruhiy holatini, tarixiy voqealarni va ijtimoiy o'zgarishlarni tasvirlaydi.

Biroq, bugungi kunda yoshlarning milliy adabiyotga bo'lgan qiziqishi kamayib borayotganini ko'rishimiz mumkin. Zamonaviy texnologiyalar va raqamli platformalar hayotimizning ajralmas qismiga aylangani sayin, adabiyot o'z o'rnini yo'qotayotgan kabi ko'rinadi. Yoshlar ko'proq onlayn resurslarga, o'yinlarga va videolarga e'tibor berishmoqda. Bu jarayon, albatta, yoshlar tafakkurida adabiyotning roli va ahamiyatiga nisbatan ba'zi so'rovlar tug'diradi.

Yoshlarni adabiyotga qiziqtirish usullari

Shu sababli, milliy adabiyotning bugungi kunda tutgan o'rnini yoshlarning ongiga singdirish juda muhimdir. Adabiyot, ayniqsa, o'zbek tilining rivojlanishi, uning boyligi va go'zalligi haqida tushuncha berish yoshlarni milliy qadriyatlar va madaniyat bilan tanishtirishning eng samarali vositasidir. Yoshlar, adabiyot orqali nafaqat tilni o'rganadilar, balki xalqning tarixini, uning xalqaro miqyosdagi o'rnini, urf-odatlarini va qadriyatlarini chuqurroq anglashadi.

Bugungi kunda adabiyotning yangi shakllari, masalan, elektron kitoblar, audiokitoblar, onlayn platformalar orqali o'qish imkoniyatlari yoshlarni adabiyotga bo'lgan qiziqishini orttirishi mumkin. Buning uchun o'qituvchilar va adabiyotshunoslar yoshlarni adabiyotga qiziqtirishda zamonaviy texnologiyalarni to'g'ri foydalanishlari lozim. Shu bilan birga, adabiyotning boshqa sohalar bilan – kino, teatr, musiqaga bo'lgan aloqalarini o'rgatish, yoshlarni milliy adabiyotning turli janrlarini – she'riyat, proza, drama, hikoya va romanlarni o'qishga undash zarur.

Milliy adabiyot va uning jamiyatdagi roli

Milliy adabiyotning o'ziga xos xususiyatlari, uning tarixiy va madaniy yuksakligi yoshlarni adabiyotga bo'lgan mehrini oshiradi. Yirik adiblarning asarlari, xususan, Alisher Navoiy, Erkin Vohidov, Hamid Olimjon kabi ijodkorlarning she'r va hikoyalari yoshlarni o'z ona tiliga mehr qo'yishga, uning boyligini his etishga undaydi. Shunday qilib, milliy adabiyot nafaqat tilni saqlash, balki xalqning madaniy va ma'naviy yuksalishiga ham xizmat qiladi.

Bugungi kunda, milliy adabiyotning yirik namoyandalari va ularning asarlarini yosh avlodga tanishtirish, ularning asarlarini to'liq o'qib, ularni anglashga undash juda muhimdir. Yoshlarning adabiyotga bo'lgan qiziqishini oshirish, nafaqat milliy adabiyotni rivojlantirish, balki unga bo'lgan hurmatni ham mustahkamlash imkonini beradi. Ayniqsa, zamonaviy davrda o'zbek tilining va madaniyatining yaxlitligini saqlashda adabiyotning roli nihoyatda ahamiyatlidir.

Interaktiv ta'lim platformalari va texnologiyalarning roli

Adabiyotning yangi shakllari, masalan, audiokitoblar, video-asarlar, interaktiv o'quv platformalari va mobil ilovalar yoshlar orasida keng tarqalgan bo'lib, ular o'quvchilarni adabiyotga qiziqtirishda samarali vosita bo'lib xizmat qilishi mumkin. Internet platformalarida adabiyotga oid o'quv materiallarining ko'payishi, yoshlarning yangi shakldagi asarlarni o'qishga bo'lgan qiziqishini oshirishi mumkin. Shuningdek, adabiyotning boshqa san'at shakllari bilan – kino, teatr, musiqalar bilan integratsiyasi yoshlar uchun qo'shimcha qiziqarli imkoniyatlar yaratadi. Masalan, adabiyotning mashhur asarlarini kino va teatr sahnalarida ko'rish, ularni yangi zamon asarlariga moslashtirish yoshlarning adabiyotga bo'lgan hurmatini oshiradi.

Xulosa

Shunday qilib, milliy adabiyotning bugungi kunda tutgan o'rnini yoshlarning ongiga singdirish, ularning bu sohadagi bilimlarini kengaytirish, adabiyot orqali milliy qadriyatlarni saqlash va rivojlantirishda muhim ahamiyatga ega. Adabiyot orqali yoshlar o'z xalqining tarixini, madaniyatini, urf-odatlarini, tilini chuqurroq anglashadi va bu ularning ma'naviy va axloqiy rivojlanishiga katta hissa qo'shadi. Shu tariqa, milliy adabiyotning kelajakda yangi avlodlarga etkazilishi, uning o'ziga xos go'zalligi va boyligini saqlab qolishi, bugungi kundagi eng muhim vazifalardan biridir.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati

1. **O'zbekiston Milliy Ensiklopediyasi.** – Toshkent: O'zbekiston Milliy Ensiklopediyasi, 2000.
2. **Navoiy, A.** (2006). *Xamsa.* - Toshkent: O'zbekiston Respublikasi Nashriyoti.
3. **Suyarov, I.** (2018). *O'zbek adabiyoti tarixi.* - Toshkent: Fan.
4. **Shamsiddinov, A.** (2015). *Zamonaviy o'zbek adabiyoti.* - Toshkent: Adabiyot.
5. **Vohidov, E.** (2011). *She'riyat va proza.* - Toshkent: Yosh Gvardiya.
6. **Hoshimov, A.** (2013). *Milliy adabiyot va uning tarixi.* - Toshkent: O'zbekiston.
7. **O'zbek tili va adabiyoti o'qituvchilari uchun qo'llanma.** (2019). - Toshkent: O'qituvchi.
8. **Babadjanov, T.** (2009). *O'zbek tilidagi adabiy asarlar va ularning o'rni.* - Toshkent: Sharq.
9. **Sultonov, S.** (2020). *Adabiyotshunoslik asoslari.* - Toshkent: Ijtimoiy Fikr.
10. **Nazarov, N.** (2017). *Adabiyot va uning jamiyatdagi o'rni.* - Toshkent: O'zbekistan Kitob Nashriyoti.